

КОНСПЕКТ ЗА ИЗПИТА ПО КОНСТИТУЦИОННО ПРАВО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

/спец. „Национална сигурност“/

1. Предмет, методи и система на Конституционното право. Източници на Конституционното право.
2. Конституционализъм – понятие и фази на модерния конституционализъм.
3. Същност, структура и функции на конституцията. Видове конституции. Върховенство на конституцията.
4. Принципи на Конституционното право.
5. Конституционно развитие на България.
6. Форма на държавата. Форма на държавно управление и форма на държавно устройство. България като парламентарна република и унитарна държава с местно самоуправление.
7. Конституционни основи на гражданското общество. Граждански сдружения и синдикални организации. Отделяне на църквата от държавата.
8. Конституционни основи на икономическия живот. Форми на собственост в Република България. Правен режим на земята.
9. Конституционен статус на личността. Принципи и елементи на конституционния статус. Българско гражданство. Основни права и свободи на личността. Конституционни задължения на българските граждани. Гаранции за основните права и свободи на гражданите.
10. Държавният орган като институция. Система на държавните органи.
11. Избирателна система на Република България. Избирателно право – понятие и принципи.
12. Организация и ред за произвеждане на изборите в Република България. Изборни спорове.
13. Обща характеристика на Народното събрание като общонационална представителна институция – мандат, структура, организация и ред на дейност.
14. Функции и правомощия на Народното събрание. Актове на Народното събрание.
15. Законодателен процес. Предпарламентарен и парламентарен законодателен процес. Фази.
16. Парламентарен контрол. Въпроси и питания. Анкетни комисии.
17. Обща характеристика на Президента на Република България като държавен глава. Функции и правомощия на Президента на Републиката. Актове на Президента на Републиката. Контрасигнатура.
18. Политическа неотговорност на Президента на Републиката. Ангажиране на отговорността на държавния глава: основания и процедура за импийчмънт.
19. Правно положение на Вицепрезидента на Републиката.
20. Обща характеристика на Министерския съвет на Република България. Функции и правомощия на Министерския съвет. Актове на Министерския съвет.
21. Образуване на Министерския съвет: предпарламентарна и парламентарна фаза. Колективна инвеститура. Прекратяване на пълномощията на Министерския съвет. Служебно правителство. Политическа отговорност на Министерския съвет и на министрите пред Народното събрание.
22. Конституционни основи на съдебната власт в Република България. Принципи на организация и дейност. Органи на съдебната власт. Висш съдебен съвет.
23. Административно-териториално устройство на Република България. Области и общини.
24. Местно самоуправление. Общинска собственост и общински финанси.
25. Общински съвет: избиране и конституиране, функции и правомощия, актове.
26. Правно положение на кмета на общината. Взаимоотношения на кмета с Общинския съвет и с областния управител.
27. Правно положение на областния управител. Назначаване. Функции и правомощия.

28. Обща характеристика на омбудсмана на Република България като обществен защитник. Функции, правомощия и актове на омбудсмана.
29. Обща характеристика на Конституционния съд на Република България като пазител на Конституцията. Функции и правомощия на Конституционния съд. Ред на дейност. Актове на Конституционния съд. Правни и други последици.
30. Ревизия на Конституцията на Република България.

Основна литература:

1. Близнашки, Г. Конституционно право. Принципи. С: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2020.
2. Близнашки, Г. Общо учение за конституцията, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2019.
3. Близнашки, Г. Парламентарно право. С: УИ „Св. Климент Охридски“, 2015.
4. Близнашки, Г. Еволюция на конституционализма, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2017.
5. Близнашки, Г. Учредителната власт на народа, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2017.
6. Близнашки, Г. Конституцията. Същност, функции и върховенство, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2018.
7. Близнашки, Г. Конституционализъм и демокрация, С., 2009.
8. Близнашки, Г., Парламентарното управление в България, С., 1995, 2009.
9. Близнашки, Г., Формата на държавата, С., 2009.
10. Близнашки, Г., Принципи на парламентарното управление, С., 1997, 2007.
11. Близнашки, Г. Ценности, принципи и институции на Конституцията на Република България от 12 юли 1991 година, В: Конституция на Република България от 12 юли 1991 година, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2016.
12. Близнашки, Г. Търновската конституция от 16 април 1879 година, В: Конституция на българското царство, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2019.
13. Близнашки, Г., Предмет и източници на Конституционното право, Свитък №1, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2019.
14. Близнашки, Г., Конституционната държава, Свитък №2, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2019.
15. Близнашки, Г., Учредителната власт, Свитък №3, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2019.
16. Близнашки, Г., Формата на държавата, Свитък №4, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2019.
17. Близнашки, Г., Учението за конституцията, част I, II и III, Свитъци № 5, № 6 и № 7, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2019.
18. Близнашки, Г., Конституционното развитие на България, Свитък № 8, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2019.
19. Близнашки, Г., Принципи на Конституцията на Република България общество, Свитък № 9, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2020.
20. Близнашки, Г., Конституционни основи на гражданското общество, Свитък № 10, УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2020.
21. Близнашки, Г., Българско гражданство, Свитъци по Конституционно право № 11, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.
22. Близнашки, Г., Конституционен статус на българските граждани, Свитъци по Конституционно право №12, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.
23. Близнашки, Г., Система на държавните органи, Свитъци по Конституционно право №13, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.
24. Близнашки, Г., Избирателна система на Република България, Свитъци по Конституционно право №14, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.
25. Близнашки, Г., Конституционно право. Т.1. Принципи, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.
26. Близнашки, Г., Президент на Републиката, Свитъци по Конституционно право №15, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2021.
27. Близнашки, Г., Министерски съвет, Свитъци по Конституционно право №16, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2021.
28. Близнашки, Г., Съдебна власт. Част I. Понятие и принципи, Свитъци по Конституционно

- право №17,, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2024.
29. Близнашки, Г., Съдебна власт. Част II. Управление и система на съдебната власт, Свितъци по Конституционно право №18, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2024.
 30. Близнашки, Г., Конституционен съд, Свितъци по Конституционно право №19, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2024.
 31. Близнашки, Г., Преразглеждане на Конституцията, Свитъци по Конституционно право №20, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2024.
 32. Близнашки, Г., Териториална организация на властта и местно самоуправление, Свитъци по Конституционно право №21, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2025.
 33. Друмева, Е., Конституционно право, С., 2018.
 34. Цеков, Б. Държава и религия: конституционни модели. УИ „Неофит Рилски“, 2023.
 35. Цеков, Б. По въпроса за парламентарното управление като гарант на демокрацията. - В: *Studia Juris*, 2023, № 2.
 36. Цеков, Б. За фундаментите на българския конституционен модел. - В: *Studia Iuris*, 2022, № 2.

Допълнителна литература:

1. Ананиева, Н., Конституцията от 1991 г. и незавършената революция, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2014.
2. Ганев, Г., Омбудсманиада, С., 2010.
3. Димитрова, А., Президентът на Републиката 1992-2017. Проблеми и перспективи. С., 2023.
4. Дюлгерова, Ан., Александрова, В., Чешмеджиева, М., Общинско право в схеми и определения /тестове и казуси/, С., изд. „Нова звезда“, 2016.
5. Институтцията „омбудсман“ в Европа и България. Правна същност и практика, С., изд. „Център за изследване на демокрацията“, 2004.
6. Йотов, Й., Увод в международната защита на правата на човека, С., 2001.
7. Карагъзова-Финкова, М., Американският и европейският модел на съдебен контрол за конституционност, С., 1995.
8. Карагъзова-Финкова, М., Конституционните юрисдикции в новите демокрации от Европейския съюз, С., 2009.
9. Киров, В., Публичната власт, С., 2004.
10. Киров, Пл., Конституиране на представителното управление в България, С., Сиела, 2015.
11. Киров, Пл., Президентът в българския конституционен модел, С., 2004.
12. Киселова, Н., Парламентарен контрол, С., Парадигма, 2021.
13. Киселова, Н., Политически права на българските граждани, С., Сиела, 2017.
14. Киселова, Н. /съст./, Конституция на Република България с Тълкувателните решения на Конституционния съд (1991-2020), С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2021.
15. Конституционен съд. Юриспруденция 1991-1996, С., 1997
16. Конституционен съд. Юриспруденция 1997-2006, С., 2010.
17. Конституция на Република България. Коментар, С., 1999.
18. Марчева, Д., Конституционният принцип на правовата държава, С., изд. Нов български университет, 2021.
19. Методиева, Ан., Александрова, В., Чешмеджиева, М., Общинско право в схеми и определения /тестове и казуси/, С., изд. „Нова звезда“, 2013.
20. Михайлова, Е., Ролята на държавния глава в законодателния процес. Преглед на българските конституционни модели, С., Нов български университет, 2015.
21. Неновски, Н., Конституционното право на защита, С., 1998.
22. Неновски, Н., Конституция на Република България. Анотирана с тълкуванията на Конституционния съд, С., 2001.
23. Паев, К., Търновската конституция в светлината на балканския конституционализъм от XIX век, С., изд. „Сибир“, 2016.
24. Паунов, Хр., Ревизия на конституцията, С., изд. „Фенея“, 2013.
25. Пенев, П. Съдебната власт в България 1989-2014 г. Проблеми на съвременния дискурс, С., изд. „Сибир“, 2014.

26. Пенев, П., Зартов, Я., Конституционно правосъдие на Република България, С., 2004.
27. Пенев, П., Конституционното правосъдие, С., 1997.
28. Радев, Д., Принципът за разделение на властите, С., 2002.
29. Радев, Д., Разделението на властите в модерната държава, С., 1994.
30. Славова, М., Местното самоуправление и местната администрация, С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2019.
31. Славова, М., Омбудсманът – българската перспектива, С., 1995.
32. Спасов, Б., Общинско самоуправление /Общинско право/, С., 2000.
33. Спасов, Б., Съставяне на правни нормативни актове, С., 2006.
34. Стойчев, Ст., Избирателни системи и избирателни процедури, С., 2000.
35. Стойчев, Ст., Парламентаризмът и политическата отговорност на правителството, С., 2003.
36. Чернева, Б., Киселова, Н., Драганов, Ж., Митрева, П., Хаджийка, А., Защита на основните права. С., 2023.
37. Чешмеджиева, М., Омбудсманът – в България и по света, С., изд. „Пропелер“, 2016.
38. Янкулова, Р., Конституционното правосъдие и защитата на основните права. София: Сиела, 2020.

Изготвили: доц. д-р Борислав Цеков
гл. ас. д-р Весела Мирчева